

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
(structurată pe articole sau puncte din proiect)
la proiectul

Regulamentului privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebankari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Nr. obie cției / prop uner ii/ reco man dării	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
<p>Proiectului HCE al BNM În temeiul art. 5 alin. (1) lit. m), art. 11 alin. (1) și art. 27 alin.(1) lit. c) din Legea nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările și completările ulterioare, și art. 93 alin. (2) lit. b) și art. 98 din Legea nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu modificările și completările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei</p>	Ministerul Justiției		<p>Potrivit art. 16 alin. (1) și (2) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> „(1) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. (2) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sânt emise sau aprobate”.</p> <p>Prin urmare, relevăm necesitatea expunerii temeiului juridic concret al acestui proiect de hotărâre. Semnalăm</p>	Se acceptă

		<p>că, art. 93 alin. (2) lit. b) din <i>Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică</i>, ce conține o normă generală, conform căreia Banca Națională supraveghează și reglementează activitatea societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorilor de servicii poștale în calitate de prestatori de servicii de plată, băncilor în calitate de prestatori de servicii de plată și de emitenți de monedă electronică, poate fi invocat în calitate de temei juridic al acestui proiect doar în coroborare cu art. 94 alin. (1) lit. c). Art. 98 din această lege nu stabilește competența Băncii Naționale a Moldovei de a reglementa aspectele prevăzute de prezentul proiect. În același timp, clauza de adoptare nu include referința la art. 100 alin. (1) din legea prenotată, ce prevede că „La stabilirea tipului sancțiunii sau a măsurii de remediere și a cuantumului amenzii față de prestatorii de servicii de plată și față de emitenții de monedă electronică, Banca Națională are în vedere criteriile stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale”.</p>	
<p>Proiectului HCE al BNM În temeiul art. 5 alin. (1) lit. m), art. 11 alin. (1) și art. 27 alin.(1) lit. c) din <i>Legea nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei</i> (republicată în <i>Monitorul Oficial al Republicii Moldova</i>, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările și completările ulterioare, și art. 93 alin. (2) lit. b) și art. 98 din <i>Legea nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică</i>, cu modificările și completările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Denumirile actelor normative se vor expune ținând cont de art. 42 alin. (5) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, ce prevede că „După adoptarea, aprobarea sau emiterea actului normativ, denumirea se completează cu un număr de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta”. Observația dată este valabilă pentru clauza de adoptare și proiectul Regulamentului în cauză.</p> <p>În clauza de adoptare, potrivit uzanțelor normative, se indică izvorul publicării actelor normative, ce servesc drept temei juridic al actului normativ, după care se plasează cuvintele „cu modificările ulterioare”, în cazul în care actul respectiv a fost supus modificării. Totodată, se va ține cont că, conform art. 62 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, accețiunea termenului „modificarea” cuprinde și completarea actelor normative.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Proiectului HCE al BNM Pct. 1. Se aprobă Regulamentul privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebankari și criteriile de aplicare a</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>În pct. 1 din partea dispozitivă sugerăm substituirea textului „ , conform anexei” cu textul „(se anexează)”, în conformitate cu uzanțele normative. Corelativ, se va</p>	<p>Se acceptă</p>

măsurilor de remediere și a sancțiunilor, conform anexei.			modifica și parafa Regulamentului prin substituirea cuvintelor „Anexă la” cu cuvintele „Aprobat prin”.	
Proiectului HCE al BNM Pct.2. Prezenta hotărâre intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prevederile prezentului Regulament se aplică în cazul controalelor pe teren inițiate după data intrării în vigoare a acestuia.	Ministerul Justiției		Pct. 2 se va exclude, deoarece reproduce regula generală privind intrarea în vigoare a actelor normative, statuată în art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017.	Se acceptă
	Ministerul Justiției		Art. 53 din <i>Legea nr. 100/2017</i> prevede că punctele pot fi grupate în secțiuni, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe, iar secțiunile pot fi grupate în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane. Gradul de divizare mai mare se aplică după folosirea gradului de divizare mai mic. Astfel, conform normelor precitate, punctele Regulamentului se vor grupa în secțiuni.	Se acceptă
II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect				
Pct. 4. Controalele pe teren la prestatorii nebankari au ca scop identificarea riscurilor și nivelului de risc la care sunt expuși, evaluarea capacităților conducerii prestatorilor nebankari de a gestiona eficient riscurile depistate și examinarea informațiilor prezentate de către prestatorii nebankari la BNM inclusiv prin prisma respectării cerințelor actelor normative în vigoare.	Ministerul Justiției		Din pct. 4 se vor exclude cuvintele „în vigoare”, ca fiind de prisos, or sunt executorii doar actele normative în vigoare.	Se acceptă

<p>Pct.8. Elaborarea planului de control este efectuată în baza evaluării riscurilor de activitate a prestatorilor nebancari luând în considerare, dar nu se limitează la încălcările depistate în cadrul controalelor precedente, de încetarea sau lichidarea încălcărilor constatate anterior, rezultatele supravegherii din oficiu, sesizările/ petițiile parvenite în adresa acestora.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se va revedea redacția pct. 8, pentru a asigura o formulare conformă normelor limbii literare.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Pct.9. La efectuarea controalelor la prestatorii nebancari, perioada supusă examinării va fi stabilită de la ultima dată cuprinsă de controlul precedent până la ultima dată a lunii precedente datei dispunerii controlului.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL “AmCham” Moldova”</p>	<p>Această perioadă nu poate fi aplicată în cazurile controalelor tematice și inopinate (tematica controalelor precedente poate să difere etc.). Propunem ca respectivele controale să fie menționate în calitate de excepții de la prevederile acestui punct.</p>	<p>Se acceptă parțial Pentru controale tematice - se acceptă, pentru cele inopinate nu poate fi aplicat. Controlul inopinat poate fi complex sau tematic.</p>
<p>Pct.10. Efectuarea controlului pe teren se pune în sarcina salariaților BNM, cu participarea, în caz de necesitate, a altor specialiști numiți (în continuare – „inspectori”).</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p>	<p>Termenul „a altor specialiști” este vag și e necesar de concretizat în ce cazuri BNM va implica în control alte persoane decât salariații săi. Nu este clar despre ce tip de specialiști merge vorba. Implicarea unor angajați a structurilor statului, inclusiv organe de drept este un caz aparte (de ex. SFS, procuratura etc.) și alt caz este implicarea unor terți din sectorul privat. În cazul din urmă nu e clar raportul nostru cu ei și de pildă, cine asigură confidențialitatea datelor la care se dă acces.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>“AmCham” Moldova”</p>	<p>Menționăm că sintagma „a altor specialiști” poartă un caracter vag, fiind necesară concretizarea cazurilor în care BNM va implica în procedurile de control alte persoane decât salariații săi. De asemenea, notăm că din conținutul normei nu reiese clar la care tip de specialiști se face referire în textul normei.</p> <p>În acest sens, implicarea în procedura de control a angajaților structurilor de stat, inclusiv organelor de drept, constituie un caz distinct de cel al implicării unor persoane terțe din sectorul privat. În acest din urmă caz, există incertitudini în ce privește raporturile dintre prestatorii de servicii de plată și inspectorii (e.g. cum este</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>asigurată confidențialitatea informațiilor la care au acces respectivii inspectori).</p> <p>Cu titlu comparat, menționăm punctul 1.6 din Ghidul Băncii Centrale Europene privind inspecțiile la fața locului și investigațiile referitoare la modelele interne, care conține o reglementare mai detaliată și care prevede că „Alte persoane autorizate de Banca Centrală Europeană ar putea fi, de exemplu, consultanți externi care sunt considerați membri ai echipei în timpul inspecției. Indiferent de apartenența lor, toți membrii echipei lucrează în numele Băncii Centrale Europene, sub responsabilitatea conducătorului misiunii. Firmele externe sunt obligate contractual să respecte cerințele stricte ale secretului profesional al Băncii Centrale Europene. Firmele externe și personalul lor urmează să semneze acorduri individuale de confidențialitate în acest sens”.</p>	
	Ministerul Justiției	<p>La pct. 10, se va preciza care specialiști numiți vor fi antrenați la efectuarea controlului pe teren (a se vedea în acest sens art. 75¹ alin. (1) <i>din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei</i>, conform căruia constatarea faptelor ce constituie încălcări se face de către personalul Băncii Naționale sau de către experții contabili, contabili autorizați și alți specialiști calificați antrenați în acest scop de Banca Națională (denumiți în continuare inspectori)).</p>	Se acceptă
Pct. 11, 28, 29, 30, 43, 48-52	Ministerul Justiției	<p>Pct. 11, 28, 29, 30, 43, 48-52 se vor aduce în conformitate cu pct. 3, în care s-a stabilit că în continuare se va utiliza abrevierea „BNM”.</p>	Se acceptă
Pct.12. Decizia privind efectuarea controlului pe teren se emite în două exemplare. Un exemplar al deciziei rămâne la BNM, iar al doilea exemplar precum și lista informației necesare a fi prezentată de către prestatorul nebancaar se transmite acestuia printr-o scrisoare adresată conducătorului	Ministerul Justiției	<p>La pct. 12, textul „(pentru controlul planificat)” se va substitui cu cuvântul „planificat”, deoarece această prevedere se referă doar la acest tip de control.</p>	Se acceptă

<p>prestatorului nebanca cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de începerea controlului (pentru controlul planificat).</p>				
<p>Pct.13. În caz de necesitate, inclusiv de schimbare a componenței echipei de control, de prelungire a termenului controlului, se emite (în două exemplare) un supliment la decizia privind efectuarea controlului pe teren și se comunică fără întârziere prestatorului nebanca supus controlului.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL “AmCham” Moldova”</p>		<p>Este necesar de indicat un termen exact și modalitatea de comunicare despre emiterea suplimentului la decizia privind efectuarea controlului, pentru a exclude interpretări. De exemplu în cazul când se asigură accesul noilor controlori în sediul prestatorului nebanca supus controlului.</p>	<p>Nu se acceptă Este indicat „fără întârziere”. În plus aceasta nu afectează procesul de control deja inițiat.</p>
<p>Pct.16. Pe parcursul controlului pe teren asupra activității de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice, conducerea prestatorului nebanca și personalul acestuia sunt obligați să contribuie la efectuarea controlului, inclusiv:.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p>		<p>Propunem să fie stipulate și drepturi ale prestatorului nebanca. De exemplu: de a prezenta documente, informații suplimentare ce pot influența în favoarea sa concluziile echipei de control pe parcursul controlului, până la emiterea actului preliminar etc. Echipa de control să ia în considerație și să se expună asupra documentelor, informațiilor prezentate de prestatorul nebanca în actul emis.</p>	<p>Se acceptă parțial Drepturile prestatorului nebanca au fost incluse în regulamentul. Însă dreptul de a prezenta documente echipei de control, după finalizarea controlului, nu a fost inclus, deoarece în cazul prezentării ulterioare a documentelor, inspectorii vor fi în situația de a verifica după ce a fost încheiat controlul, ceea ce ar contraveni prevederilor prezentului regulament. Toate documentele care pot influența opinia inspectorilor trebuie prezentate pe parcursul controlului.</p>

	“AmCham” Moldova”		<p>Propunem determinarea în respectivul act normativ a drepturilor prestatorului nebancaar.</p> <p>Cu titlu de exemplu, Ghidul Băncii Centrale Europene privind inspecțiile la fața locului și investigațiile referitoare la modelele interne prevede la punctul 3.3.1, următoarele drepturi ale entității supuse controlului: (i) dreptul de a fi informat despre începerea inspecției; (ii) posibilitatea de a comenta faptele și constatările; (iii) dreptul de a fi informat cu privire la rezultatele inspecției.</p>	Se acceptă
Pct.16. c) pun la dispoziția echipei de control un birou securizat separat de locurile de muncă ale personalului prestatorului nebancaar.	BPAY SRL MMPS COM SRL		Cum se procedează în cazul când prestatorul nebancaar nu dispune de spații suficiente și astfel nu poate asigura echipa de control cu birou securizat separat? Asigurarea acestei cerințe, în anumite cazuri, poate înrăutăți activitatea de bază a prestatorului nebancaar, inclusiv condițiile de muncă ale angajaților și poate afecta negativ deservirea clienților.	Se acceptă
	“AmCham” Moldova”		<p>Menționăm despre existența neclarităților în ce privește cazul în care prestatorul nebancaar nu dispune de spații suficiente, astfel încât nu poate executa din motive obiective respectiva obligație.</p> <p>În continuare, notăm că executarea respectivei obligații, în anumite cazuri, poate contribui la înrăutățirea activității de bază a prestatorului nebancaar, inclusiv în ce privește condițiile de muncă ale angajaților și calitatea deservirii clienților.</p> <p>Atragem atenția asupra faptului că punctul 3.3.3 din Ghidul Băncii Centrale Europene privind inspecțiile la fața locului și investigațiile referitoare la modelele interne prevede, printre altele, următoarele: „The inspected legal entity should ensure that the inspection team has the appropriate operating conditions such as, but not limited to, secured offices, individual workstations, internet access and telephones, etc. in a</p>	Se acceptă

		<p>suitable room that can be locked and is located near the areas being inspected”.</p> <p>Prin urmare, această prevedere nu poate fi formulată în Regulament ca o obligație absolută a entității supuse controlului, în cazul în care aceasta nu dispune de mijloacele respective sau în cazul în care acest lucru ar periclita activitatea entității inspectate. Astfel, se recomandă completarea Regulamentului cu precizarea că lipsa, din motive obiective, a biroului securizat separat, pentru a fi pus la dispoziția BNM, la entitatea supusă controlului, nu poate fi considerată de către BNM ca circumstanță agravantă (e.g. obstrucționare intenționată a inspecției).</p>	
<p>Pct.16. f) răspund la cererile de informații ale echipei de control în timp util, fără întârzieri, și cooperează cu bună-credință, rapiditate.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p>	<p>În funcție de complexitatea informațiilor solicitate de echipa de control și de caracterul subiectiv al noțiunilor „timp util”, „fără întârzieri”, „buna credință”, „rapiditate”, prestatorul nebanca trebuie să fie protejat de interpretarea în favoarea personală de către inspectorii a noțiunilor enumerate mai sus. De ex. Timpul util să fie stabilit exact și acceptat de către ambele părți.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propunem excluderea sintagmei „fără întârzieri, și cooperează cu bună credință, rapiditate”.</p> <p>În redacția punctului 16 litera f) este admisă o tautologie juridică, repetându-se aceeași prevedere prin cuvinte apropiate, contrar prevederilor art. 54 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 100/2017.</p>	
<p>Pct.17. Inspectorii BNM care efectuează controlul au dreptul:</p> <p>b) să solicite și să obțină toate informațiile și documentele necesare realizării controlului la sediul prestatorului (în format electronic, pe suport de hârtie, originale sau copii, extrase din ele - confirmate prin semnătura și/sau ștampila umedă), inclusiv actele de constituire, regulamentele și alte acte interne, rapoartele și dările de seama, actele</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct. 17: Din lit. b) se va exclude textul „și/sau ștampila umedă”, dat fiind faptul că, potrivit cadrului normativ, entitățile de drept privat nu sunt obligate să dețină și să aplice ștampila pe înscrisuri (observația dată este valabilă și pentru pct. 16 lit. d)). Concomitent, considerăm irelevant de a stabili dreptul inspectorilor de a solicita și a obține de la prestatorul nebanca actele și materialele privind controalele efectuate de către Banca Națională, la fel, privind controalele efectuate de alte autorități și organe</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, actele de evidență contabilă, actele de afaceri cu caracter extern și intern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri, note informative), inclusiv referitoare la acționarii (asociații), beneficiarii efectivi, clienții, contragenții prestatorului nebancar, actele și materialele privind controalele efectuate de către BNM sau alte autorități și organe competente.</p>			<p>competente, or obținerea acestor documente trebuie să preceadă începerea controlului.</p>	
<p>Pct.17. Inspectorii BNM care efectuează controlul au dreptul:</p> <p>d) să solicite prezentarea fotocopiilor de pe documente și informații, prezentate conform p.17 lit. b) din prezentul Regulament, și să le scoată din încăperea prestatorului nebancar pentru anexarea la materialele controlului, în format electronic și/sau pe suport de hârtie.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>		<p>Lit. d) se va corela cu lit. b), pentru a evita paralelismele de reglementare, totodată, corelativ dreptului inspectorilor de a ridica documentele în original, trebuie să fie stabilită obligația acestora de a elibera prestatorului nebancar o notă de recepționare.</p>	<p>Nu se acceptă În cazul în care prestatorul nebancar va solicita întocmirea unei note de recepționare (sau altfel numit- act de primire-predare), inspectorii vor semna acel document, însă pentru introducerea ca obligativitate - nu considerăm relevant.</p>
<p>Pct.17. Inspectorii BNM care efectuează controlul au dreptul:</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p>		<p>Propunem să fie stipulate și obligații ale inspectorilor. De exemplu: de a nu deteriora activele materiale și nemateriale puse la dispoziția echipei de control de către prestatorul nebancar. De ex. să nu abuzeze de resursele companiei, inclusiv prin utilizarea în scop personal a aparatelor de scanat, copiat, imprimat puse la dispoziție de prestatorul nebancar.</p>	<p>Nu se acceptă Inspectorii BNM cunosc, conform eticii profesionale, că nu sunt în drept să utilizeze resursele oferite la locul de muncă în scop personal (indiferent unde își desfășoară activitatea în sediul BNM sau la bănci, prestatori nebancari).</p>
	<p>“AmCham” Moldova</p>		<p>Propunem determinarea în mod expres inclusiv a obligațiilor inspectorilor BNM. Cu titlu de exemplu, indicarea faptului că activele materiale și nemateriale puse la dispoziția echipei de</p>	

			control urmează a fi utilizate fără a fi supuse deteriorării și fără a se abuza de resursele companiei etc.	
Pct.17. b) să solicite și să obțină toate informațiile și documentele necesare realizării controlului la sediul prestatorului (în format electronic, pe suport de hârtie, originale sau copii, extrase din ele - confirmate prin semnătura și/sau ștampila umedă), inclusiv actele de constituire, regulamentele și alte acte interne, rapoartele și dările de seamă, actele interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, actele de evidență contabilă, actele de afaceri cu caracter extern și intern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri, note informative), inclusiv referitoare la acționarii (asociații), beneficiarii efectivi, clienții, contragenții prestatorului nebanca, actele și materialele privind controalele efectuate de către BNM sau alte autorități și organe competente.	BPAY SRL MMPS COM SRL		Solicitarea actelor și a materialelor privind controalele efectuate de alte autorități și organe competente este o cerință excesivă și abuzivă. Aceste acte pot fi solicitate de BNM de la autoritățile și organele competente ale statului, până la începerea controlului. Aceste materiale și acte trebuie să fie în corespundere cu tematica controlului sau competența BNM, ca organ de control și supraveghere a prestatorului nebanca.	Se acceptă
	“AmCham” Moldova		Considerăm că dreptul inspectorilor BNM de a solicita și obține actele și materialele privind controalele efectuate de autoritățile și organele competente, altele decât BNM, constituie o cerință excesivă și improprie, care îngreunează activitatea prestatorilor nebanca. Mediul de afaceri consideră că respectivele acte pot fi solicitate de autoritatea de control direct de la autoritățile și organele competente, până la începerea controlului. Pe aceeași linie de gândire, considerăm că respectivele acte și materiale trebuie să fie în corespundere cu tematica controlului sau competența BNM, ca organ de control și supraveghere a prestatorului nebanca. Art. 98 alin. (2) din Legea nr. 114/2012 nu prevede dreptul inspectorilor de a solicita respectivele categorii de acte.	Se acceptă
Pct.17. c) să solicite și să obțină explicații verbale și scrise de la membrii organelor de conducere și personalul prestatorului nebanca, în scopul colectării informațiilor necesare controlului	BPAY SRL MMPS COM SRL		Termenul „explicații verbale” nu e potrivit în cazul când explicația respectivă va fi utilizată și interpretată la formularea concluziilor controlului. De exemplu, dacă explicația verbală respectivă este furnizată de angajatul (prestatorului nebanca) care nu este împuternicit sau competent să prezinte explicații la subiect. Propunem că explicațiile respective să se încadreze în limitele tematicii controlului. Propunem că până la scoaterea din încăperea prestatorului nebanca a documentelor, informațiilor în	Nu se acceptă Conducerea prestatorului trebuie să delimiteze pe intern cine din angajați este în drept de a furniza explicații verbale și în scris inspectorilor BNM. Cooperarea este necesară sub orice

		format electronic și/sau pe suport de hârtie, să fie întocmit un act de predare-primire a acestora.	formă, în vederea realizării rezultatului scontat – efectuarea controlului și elaborarea raportului de control.
	“AmCham” Moldova	<p>Considerăm că sintagma „explicații verbale” nu este potrivită în cazul în care respectivele explicații vor fi utilizate și interpretate la formularea concluziilor inspectorilor. Cu titlu de exemplu, explicațiile ar putea fi furnizate inspectorilor de către angajații prestatorului nebancaar care nu sunt împuterniciți sau competenți să furnizeze aceste explicații la subiect.</p> <p>În plan comparat, Ghidul Băncii Centrale Europene privind inspecțiile la fața locului și investigațiile referitoare la modelele interne, la punctul 3.1 prevede „Therefore, in relation to the activities and operations included in the scope of the inspection, the inspection team has the right to: request from the inspected legal entity any information, explanation or justification; [...]The inspection team has the right to obtain written or oral explanations from any person referred to in Article 10 (1) of the SSM Regulation, regardless of their seniority, who could provide it with information and documents useful to its investigations. In this capacity, the inspection team may request the cooperation of the representatives or qualified staff of the inspected legal entity, according to the nature of the information requested”.</p> <p>Propunem ca furnizarea explicațiilor să se încadreze în limitele tematicii controlului, iar procesul să fie unul documentat.</p>	

<p>Pct.17.</p> <p>d) să solicite prezentarea fotocopiilor de pe documente și informații, prezentate conform p.17 lit. b) din prezentul Regulament, și să le scoată din încăperea prestatorului nebanca pentru anexarea la materialele controlului, în format electronic și/sau pe suport de hârtie.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p>	<p>Propunem că până la scoaterea din încăperea prestatorului nebanca a documentelor, informațiilor în format electronic și/sau pe suport de hârtie, să fie întocmit un act de predare-primire a acestora.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În cazul în care prestatorul nebanca dorește din propria inițiativă să întocmească un act de primire predare a informației furnizate în timpul controlului, acesta îl poate întocmi și va fi semnat de ambele părți, însă obligativitatea elaborării actului de primire - predare, o considerăm inoportună.</p>
	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propunem ca până la momentul scoaterii din încăperea prestatorului nebanca a documentelor și informațiilor în format electronic și/sau pe suport de hârtie, acest fapt să fie reflectat prin întocmirea unui act de predare-primire, cu indicarea momentului întocmirii și a persoanelor responsabile.</p>	
<p>Pct.17.</p> <p>e) să utilizeze mijloace tehnice ce aparțin BNM sau acordate de prestatorul nebanca, inclusiv calculatoare, alte dispozitive, purtători electronici de informație, tehnică de multiplicare, scanere, telefoane, să introducă în încăperile prestatorului și să scoată din ele mijloacele tehnice ce aparțin BNM.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p>	<p>În obligațiile prestatorului nebanca nu este specificat că trebuie să acorde inclusiv calculatoare, alte dispozitive, purtători electronici de informație, tehnică de multiplicare, scanere, telefoane. Ce se întâmplă când controlorii solicită, dar prestatorul nebanca nu are posibilități obiective (nu are în stoc) să furnizeze aceste mijloace tehnice?</p>	<p>Comentariu</p> <p>Entitățile nu obiectează, în vederea introducerii unor modificări, doar fac un comentariu. De precizat că inspectorul BNM are dreptul să utilizeze mijloace tehnice care aparțin prestatorului nebanca, în cazul în care acesta le oferă.</p>
	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Menționăm despre existența incertitudinilor în ce privește obligația pusă în seama prestatorului nebanca de a acorda inspectorilor BNM mijloace tehnice. Astfel, menționăm că nu este clar care vor fi consecințele în cazul în care prestatorul nebanca, din motive obiective (lipsa mijloacelor tehnice suplimentare) nu va avea posibilitatea de a acorda astfel de mijloace tehnice inspectorilor BNM.</p>	

<p>Pct.17.</p> <p>f) să aibă acces, să facă cunoștința cu resursele sistemelor informatice, bazele electronice de date și mijloacele tehnice utilizate de prestatorul nebancar și să solicite demonstrarea, explicarea modului de funcționare a acestor sisteme.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p>	<p>Aceste accesări ale sistemelor informatice, bazelor de date și mijloacelor tehnice ale prestatorului nebancar urmează să fie efectuate numai cu suportul și însoțite de către personalul calificat și împuternicit al prestatorului nebancar. Este necesar ca aceste accesări să nu afecteze activitatea prestatorului nebancar, să nu provoace daune sau deteriorări ale sistemelor informatice, bazelor de date și mijloacelor tehnice.</p>	<p>Comentariu</p> <p>Prestatorul nu obiectează, în vederea introducerii unor modificări, doar face un comentariu. Accesul inspectorilor la sistemele informatice, bazele electronice de date și mijloacele tehnice ale prestatorului nu vor afecta negativ activitatea acestuia.</p>
	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Pentru claritate, recomandăm completarea regulamentului cu precizarea că lipsa, din motive obiective, a mijloacelor tehnice suplimentare pentru a fi puse la dispoziția BNM, la entitatea supusă controlului, nu poate fi considerată de către BNM ca circumstanță agravantă (e.g. obstrucționare intenționată a inspecției) la stabilirea tipului sancțiunii sau a măsurii de remediere și a cuantumului amenzii față de prestatorii de servicii de plată (după caz).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>BNM nu va califica lipsa, din motive obiective, a mijloacelor tehnice suplimentare pentru a fi puse la dispoziția inspectorilor ca circumstanță agravantă, de aceea, nu considerăm necesară completarea.</p>
<p>Pct. 18.</p> <p>Personalul prestatorului nebancar nu are dreptul să efectueze controlul personal al inspectorilor, al mijloacelor tehnice, inclusiv telefoanelor, purtătorilor electronici de informație, aflate în posesia lor, să ridice aceste mijloace sau să împiedice inspectorii în posibilitatea de a utiliza aceste mijloace la efectuarea controlului, să înainteze alte cerințe neprevăzute de prezentul Regulament.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Pct. 18 ce prevede că „Personalul prestatorului nebancar nu are dreptul să efectueze controlul personal al inspectorilor, al mijloacelor tehnice, inclusiv telefoanelor, purtătorilor electronici de informație, aflate în posesia lor, să ridice aceste mijloace sau să împiedice inspectorii în posibilitatea de a utiliza aceste mijloace la efectuarea controlului, să înainteze alte cerințe neprevăzute de prezentul regulament” se va exclude. Obligația conducerii prestatorului nebancar și a personalului acestuia de a asigura condiții adecvate pentru efectuarea controlului, precum și suportul necesar inspectorilor la efectuarea controlului este prevăzută în pct. 16. Mai mult, inspectorii, la fel ca celelalte persoane, au dreptul la siguranța personală, secretul corespondenței (art. 25 alin. (1), art. 30 din <i>Legea</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Au fost incluse în regulamentul drepturile personalului prestatorului nebancar. Referitor la faptul că „personalul prestatorului nebancar nu are dreptul să efectueze controlul personal al inspectorilor, mijloacelor tehnice, inclusiv al telefoanelor, purtătorilor electronici de informație, aflate în posesia lor”, considerăm</p>

			<i>fundamentală</i>). Suplimentar, relevăm necesitatea completării proiectului cu norme privind drepturile conducerii prestatorului nebancaar supus controlului și a personalului acestuia.	necesar ca aceste prevederi să se regăsească în regulamentul, pe motiv că pot exista cazuri în care nu va fi posibil ca inspectorilor să li se asigure birou separat (după cum au obiectat prestatorii nebancaari).
Pct.19. Documentele și materialele pe suport hârtie solicitate de inspectorii se prezintă în încăperile prestatorului nebancaar (locurile de lucru) alocate inspectorilor în modul și termenele stabilite de șeful echipei de control. La finele zilei de lucru a inspectorilor, încăperea alocată inspectorilor urmează a se încuia și, la cererea șefului echipei de control, sigilată și predată în paza prestatorului nebancaar.	BPAY SRL MMPS COM SRL		Acest punct dublează prevederile stipulate în Capitolul III, p.16 f) (cu referire la termene) și Capitolul III, p.16 c) (cu referire la încăperea echipei de control), respectiv obligații ale prestatorului nebancaar.	Comentariu Nu considerăm că se dublează, în pct. 19 este stipulat despre păstrarea documentelor și a informației în încăperea alocată inspectorilor.
	“AmCham” Moldova		Propunem excluderea punctului 19. A se vedea comentariile aferente punctului 16 litera c).	
Pct.22. Conducerea prestatorului nebancaar este responsabilă pentru neîndeplinirea în termen sau îndeplinirea necorespunzătoare a cerințelor legale înaintate de inspectorii în cadrul controlului.	BPAY SRL MMPS COM SRL		Acest punct e similar prevederilor stipulate în Capitolul III, p.16 f) , respectiv obligații ale conducerii prestatorului nebancaar.	Comentariu În pct. 16 lit. f) este indicat despre obligația prestatorului, însă la pct. 22 se stipulează responsabilitatea prestatorului nebancaar pentru neîndeplinirea în termen a cerințelor

				legale înaintate de inspectori.
Pct. 25. În calitate de fapte de împiedicare a efectuării controlului pot fi recunoscute inclusiv: refuzul conducerii prestatorului nebanca de la recepționarea și/sau refuz de la confirmarea faptului recepționării, după prezentare, a deciziei (suplimentului la aceasta) privind efectuarea controlului; refuzul de la îndeplinirea, neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere nejustificată de către prestatorul nebanca a obligațiilor de a contribui la efectuarea controlului și desfășurarea altor acțiuni care împiedică exercitarea drepturilor inspectorilor, prevăzute la pct. 17.	Ministerul Justiției		Pct. 25 se va revedea în partea ce ține de utilizarea cuvintelor „pot fi recunoscute inclusiv”, asigurându-se astfel previzibilitate normei ce reglementează faptele de împiedicare a efectuării controlului. Din același considerent se va revizui pct. 43 alineatul unu ce prevede că „Banca Națională a Moldovei poate aplica măsuri de remediere și sancțiuni pentru următoarele tipuri de încălcări, dar nu se va limita la:”. Amintim că art. 97 din <i>Legea nr. 114/2012</i> stabilește că „Încălcări se consideră: a) încălcarea prevederilor prezentei legi și/sau a actelor normative emise în vederea executării legii; b) încălcarea condițiilor și restricțiilor de licențiere sau a condițiilor și restricțiilor din permisiunile prevăzute de prezenta lege; c) împiedicarea exercitării atribuției de supraveghere și a controlului pe teren, neîndeplinirea prescripțiilor și a altor măsuri de remediere dispuse de autoritatea de supraveghere; d) efectuarea de operațiuni fictive și fără acoperire reală în scopul prezentării incorecte a situației financiare; e) neraportarea, raportarea cu întârziere sau prezentarea de informații neautentice; f) periclitarea siguranței și stabilității sistemului de plăți, a prestatorului de servicii de plată sau a emitentului de monedă electronică, inclusiv în legătură cu desfășurarea activității de întreprinzător nelegată de prestarea serviciilor de plată sau de emitere a monedei electronice.”.	Se acceptă

<p>Pct.25. În calitate de fapte de împiedicare a efectuării controlului pot fi recunoscute inclusiv: refuzul conducerii prestatorului nebanca de la recepționarea și/sau refuz de la confirmarea faptului recepționării, după prezentare, a deciziei (suplimentului la aceasta) privind efectuarea controlului; refuzul de la îndeplinirea, neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere nejustificată de către prestatorul nebanca a obligațiilor de a contribui la efectuarea controlului și desfășurarea altor acțiuni care împiedică exercitarea drepturilor inspectorilor, prevăzute la pct. 17.</p>	<p>BPAY SRL MMPS COM SRL</p> <p>“AmCham” Moldova</p>	<p>În afară de faptele menționate, solicităm să fie indicate criteriile sau caracteristicile acțiunilor de împiedicare a exercitării drepturilor inspectorilor.</p> <p>Considerăm că textul normei poartă un caracter general și nu stabilește semnele caracteristice respectivelor fapte, utilizându-se sintagme precum „pot fi recunoscute inclusiv:”.</p> <p>Propunem concretizarea normei sau, după caz, excluderea punctului 25 din proiect.</p>	<p>Se acceptă parțial A fost concretizată norma și anume: „În sensul art.97 lit. c) din Legea 114/2012, fapte de împiedicare a exercitării atribuției de supraveghere și a efectuării controlului sunt inclusiv...”</p>
<p>Pct.31. La sfârșitul controlului pe teren, inspectorii pot să discute cu conducerea prestatorului nebanca despre principalele încălcări ale actelor normative și deficiențe ale activității băncii identificate în cursul controlului</p>	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propunem substituirea sintagmei „pot să discute” cu „vor discuta” și a sintagmei „ale activității băncii” cu „ale activității prestatorului nebanca”.</p> <p>Cu referire la primul aspect, ținând cont de prevederile punctului 5 din regulament „Principalele caracteristici ale controlului pe teren la prestatorul nebanca sunt: [...] este orientat spre acțiunile și/sau măsurile de remediere care trebuie luate de către prestatorul nebanca”, considerăm necesar ca în toate cazurile, prestatorilor nebanca urmează a li se furniza, în primul rând, explicații asupra încălcărilor admise, având scopul de a consulta prestatorul nebanca și, doar ulterior, aplicarea măsurilor de remediere sau a sancțiunilor.</p> <p>Cu referire la cea de a doua propunere, menționăm că obiectul de reglementare al regulamentului îl constituie relațiile aferente organizării și efectuării controalelor pe teren la sediile prestatorilor de servicii de plată nebanca din Republica Moldova (societăți de plată, societăți emitente de monedă electronică și furnizorilor de servicii</p>	<p>Se acceptă</p>

			poștale care activează în conformitate cu Legea poștei), ale sucursalelor și agenților acestora.	
	Ministerul Justiției		La pct. 31, cuvântul „băncii” se va substitui cu cuvintele „prestatorului nebanca”, pentru a asigura corespunderea cu obiectul de reglementare al proiectului.	Se acceptă
Pct.39. În cazul în care prestatorul nebanca supus controlului nu este de acord cu aspectele constatate în actul preliminar privind rezultatele controlului pe teren, acesta are dreptul să prezinte în scris dezacordul, în termen de până la 5 zile lucrătoare de la data de constatare, cu prezentarea argumentelor și documentelor de rigoare	BPAY SRL MMPS COM SRL		În cazul în care prestatorul nebanca supus controlului nu este de acord cu aspectele constatate în actul preliminar privind rezultatele controlului pe teren, acesta are dreptul să prezinte în scris dezacordul, în termen de până la 15 zile lucrătoare de la data de constatare, cu prezentarea argumentelor și documentelor de rigoare.	Nu se acceptă În art. 98 alin. (8) din Legea nr. 114/ 18.05.2012 este prevăzut că termen de depunere a dezacordului la aspectele constatate în actul preliminar este de până la 5 zile lucrătoare.
Pct.40. După examinarea obiecțiilor prezentate de către prestatorul nebanca la constatările prezentate prin act, BNM va informa prin scrisoare oficială prestatorul nebanca privind neacceptarea/acceptarea obiecțiilor înaintate cu anexarea actului privind rezultatele controlului pe teren (în 2 exemplare), un exemplar al căruia se expediază (se înmânează) persoanei supuse controlului. Data de întocmire a actului privind rezultatele controlului pe teren se consideră data de înmânare (primire) a acestuia.	BPAY SRL MMPS COM SRL “AmCham” Moldova		Propunem să fie specificată modalitatea expedierii actului privind controlul pe teren, de ex. Scrisoare recomandată, cu confirmarea recepționării.	Se acceptă
Capitolul VI. Criterii privind modul de stabilire a măsurilor de remediere și aplicare a sancțiunilor față de prestatorii nebanca	“AmCham” Moldova		Propunem revizuirea conceptuală a capitolului VI din regulament, având în vedere următoarele neclarități: FAPTELE CE CONSTITUIE ÎNCĂLCĂRI Potrivit punctului 43 din regulament, „Banca Națională a Moldovei poate aplica măsuri de remediere și sancțiuni pentru următoarele tipuri de încălcări, dar nu se va limita la:”.	Nu se acceptă În proiectul regulamentului este prevăzut expres, pentru care încălcări BNM poate aplica sancțiuni și măsuri de remediere. De asemenea în capitolul VI sunt reflectate criteriile

		<p>De asemenea, potrivit art. 97 din Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, „Încălcări se consideră: a) încălcarea prevederilor prezentei legi și/sau a actelor normative emise în vederea executării legii;”.</p> <p>Proiectul de regulament nu vine să detalieze prevederile legale în vederea asigurării previzibilității reglementărilor.</p> <p>Notăm că principiul legalității incriminării reprezintă o garanție împotriva arbitrariului, astfel încât subiectul încălcării urmează să aibă posibilitatea efectivă de a prevedea consecințele care vor decurge din nerespectarea dispoziției norme juridice, care urmează a fi redactată cu suficientă precizie, pentru ca subiectul să poată ști care acțiuni sau omisiuni sunt de natură să îi angajeze răspunderea - fapt care în acest caz lipsește.</p> <p>Considerăm că sintagma „dar nu se va limita la” din regulament și „încălcarea prevederilor prezentei legi și/sau a actelor normative emise în vederea executării legii” din lege fac imposibilă înțelegerea de către subiect a faptelor care constituie încălcări, existând posibilitatea aplicării sancțiunii pentru încălcarea oricăror prevederi stabilite în lege sau în actele normative emise în vederea executării legii, inclusiv în regulamentul privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebankari.</p> <p>Avem ferma convingere că regulamentul urmează să prevadă în mod exhaustiv faptele ce constituie încălcări și sancțiunile distincte pentru fiecare încălcare. Deși se înțelege necesitatea de evitare a rigidității excesive în redactarea normelor, totuși, considerăm că în acest caz nu sunt consacrate nici semnele estimative în descrierea elementelor constitutive ale normelor ce pot fi eventual încălcate.</p> <p>În acest sens, potrivit prevederilor art. 54 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, “a) conținutul proiectului se expune într-un</p>	<p>de apreciere a gravității încălcărilor comise, circumstanțele agravante și atenuante la stabilirea sancțiunilor.</p> <p>Conform prevederilor art. 93 din Legea 114/2012, BNM este autoritatea de supraveghere responsabilă de supravegherea respectării legii menționate și a actelor normative și are atribuția de supraveghere și reglementare a activității societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorilor de servicii poștale în calitate de prestatori de servicii de plată, băncilor în calitate de prestatori de servicii de plată și de emitenți de monedă electronică.</p> <p>Conform prevederilor art. 49¹ din Legea 548/1995, BNM reglementează și supraveghează sistemele de plăți și de decontări, instrumentele de plată și alte componente ale sistemelor de plăți din RM.</p>
--	--	---	---

		<p>limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”.</p> <p>În plan jurisprudențial, în Hotărârea nr. 26 din 23 octombrie 2010, Curtea a statuat: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile [...]”.</p> <p>În continuare, în Hotărârea nr. 26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională stabilește că “[...] destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.”.</p> <p>Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa menționează că nu poate fi considerată “lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann vs. Elveția, Hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, Hotărârea din 25 martie 1983, §80).</p> <p>TIPUL SANCTIUNILOR APLICATE</p> <p>La art. 99 alin. (3), legea prevede următoarele sancțiuni ce pot fi aplicate prestatorilor nebancari: (i) emiterea unui avertisment în scris; (ii) emiterea unui avertisment</p>	<p>Totodată, având în vedere că la art. 97 lit. a) din Legea nr. 114/2012 este stipulat la nivel general „încălcarea prevederilor Legii nr.114 și/sau a actelor normative emise în vederea executării legii menționate”, nu putem exhaustiv enumera toate tipurile de încălcări posibile. În obligația prestatorilor nebancari intră respectarea tuturor prevederilor Legii nr. 114 și/sau a actelor normative emise în vederea executării acesteia.</p> <p>De asemenea, este de notat faptul că potrivit prevederilor art. 16 alin. (2), actele normative se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective.</p>
--	--	--	--

		<p>public; (iii) aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii în mărime de până la 10% din capitalul propriu; (iv) amenda aplicabilă administratorului; (v) amendă, în mărime de până la valoarea dublă a beneficiului obținut ca urmare a încălcării; (vi) suspendarea licenței; (vii) retragerea licenței.</p> <p>Regulamentul, la punctele 50, 51, prevede doar cazurile în care poate fi suspendată sau retrasă licența prestatorilor nebancari, fără a stabili faptele pentru a căror săvârșire pot surveni alte sancțiuni prevăzute de lege.</p> <p>Ținând cont de asprimea sancțiunii amenzii, regulamentul prevede doar cazurile în care are loc diminuarea amenzii, fără a diferenția, precum a fost menționat mai sus, categoriile de încălcări ce vor fi considerate ex ante ca fiind fapte suficient de grave pentru a justifica aplicarea amenzilor.</p> <p>În acest sens, o bună practică internațională constă în reglementarea unei grile de plafoane ale amenzii diferențiate în funcție de categoria încălcării și de natura prevederilor concrete ale legii ce au fost încălcate (e.g. neprezentarea informației, încălcarea regulilor de control intern, încălcarea cerințelor aferente calculării capitalului propriu etc.), astfel încât amenda maximă să fie aplicată doar pentru astfel de abateri grave, precum prestarea serviciilor fără deținerea licenței etc.</p> <p>Cu titlu de exemplu, Legea Estoniei cu privire la instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică din 17 decembrie 2009, Legea Sloveniei cu privire la serviciile de plată, serviciile de emisie a monedei electronice și sistemele de plată din 25 februarie 2018, Legea Poloniei cu privire la plăți nr. 370 din anul 2017 și Legile Austriei cu privire la serviciile de plată din anul 2018 și cu privire la moneda electronică din anul 2010 stabilesc sancțiuni diferențiate pentru încălcarea prevederilor legale, în dependență de natura încălcărilor.</p> <p>PRECIZIA REGLEMENTĂRILOR</p>	
--	--	---	--

			<p>Considerăm necesar revizuirea mai multor sintagme folosite pe parcursul capitolului VI din regulament, pentru a asigura caracterul clar și precis al normelor, în conformitate cu art. 54, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 100/2017.</p> <p>Cu titlu de exemplu, în regulament se folosesc expresii precum: (i) „Banca Națională a Moldovei poate aplica măsuri de remediere și sancțiuni pentru următoarele tipuri de încălcări, dar nu se va limita la:”; (ii) „Banca Națională a Moldovei poate aplica concomitent atât sancțiuni cât și aplicarea măsurilor de remediere”; (iii) „La aprecierea gravității încălcării</p> <p>comise, Banca Națională a Moldovei ia în considerare (fără a se limita la acestea) următoarele:”; (iv) „Circumstanțe agravante, pot fi:”; (v) „Circumstanțe atenuante, pot fi:”; (vi) „Banca Națională a Moldovei are dreptul să aplice sancțiunea privind suspendarea licenței [...]”; (vii) „Banca Națională a Moldovei poate retrage licența [...]”.</p> <p>În concluzie, se impune revizuirea conceptuală a capitolului VI din regulament, în vederea asigurării unui cadru sancționator echilibrat, instituirea unor garanții suficiente pentru subiecții care pot fi supuși respectivelor sancțiuni și evitarea eventualelor abuzuri și acțiuni arbitrare.</p>	
Pct.43. g) neevaluarea riscurilor la toate nivelele organizatorice și asupra întregii activități	BPAY SRL MMPS COM SRL		Nu este clar despre care nivele organizatorice este vorba. Conform structurii organizatorice sau altele? Rugăm sa fie indicate toate nivelele necesare.	Nu se acceptă Prevederea privind obligativitatea evaluării riscurilor la toate nivelele organizatorice și asupra întregii activități este indicată la pct. 86 din Regulamentul cu privire la activitatea prestatorilor de servicii de plată nebankari
Pct.43. g) neevaluarea riscurilor la toate nivelele organizatorice și asupra întregii activități	“AmCham” Moldova		Menționăm caracterul neclar și general al normei, neînțelegându-se care sunt nivelele organizatorice specificate (e.g. conform structurii organizatorice).	

			Solicităm respectuos detalierea normei, după caz, prin specificarea nivelelor asupra cărora urmează a fi evaluate riscurile.	(aprobat prin HCA al BNM nr.217 din 16.08.2019). De asemenea, în regulamentul menționat sunt specificate tipurile de riscuri la care pot fi expuși prestatorii nebancari, cerințele privind elaborarea și aplicarea procedurilor interne aferente riscurilor, cerințe față de personalul responsabil de administrarea riscurilor.
	Ministerul Justiției		La pct.44, cuvintele „aplicarea măsurilor” se vor substitui cu cuvântul „măsurii”.	Se acceptă
<p>Pct.46. La aprecierea gravității încălcării comise, Banca Națională a Moldovei ia în considerare (fără a se limita la acestea) următoarele:</p> <p>a) măsură în care, prin acțiunile întreprinse sau inacțiunile sale, prestatorul nebancar pentru încălcarea a indus risc sistemic sau a afectat încrederea în sistemul financiar;</p> <p>b) măsură în care, prin acțiunile întreprinse sau inacțiunile sale, prestatorul nebancar a cauzat prejudicii utilizatorilor serviciilor de plată;</p> <p>c) cuantumul profiturilor realizate ca urmare a încălcării, în măsură în care acestea pot fi determinate.</p>	BPAY SRL MMPS COM SRL		<p>Cum se determină aceasta „măsură”? „Măsură” în această redacție presupune limite sau nivele? Trebuie de specificat ce fel de prejudicii au fost cauzate utilizatorilor serviciilor de plată. Materiale și/sau morale?</p>	Se acceptă A fost reformulat.
	“AmCham” Moldova		<p>Propunem excluderea punctului 46 din Regulament, având în vedere caracterul general al reglementărilor și neclaritatea prevederilor.</p> <p>Comentarii În primul rând, considerăm că gravitatea încălcării urmează a se determina în dependență de fapta concretă săvârșită, fără a se evalua orice faptă prin prisma criteriilor menționate.</p> <p>În al doilea rând, notăm că autorității de supraveghere i se acordă o marjă largă de apreciere a gravității încălcării, punctul nelimitând criteriile de apreciere, ținând cont de sintagma „fără a se limita la acestea”.</p>	

		<p>În al treilea rând, există riscul ca însăși criteriile de apreciere să nu poată fi obiectiv aplicate, având în vedere caracterul general al acestora.</p> <p>Punctul 46 stabilește că, la aprecierea gravității încălcărilor, va fi luată în considerare „a) măsura în care, prin acțiunile întreprinse sau inacțiunile sale, prestatorul nebancaar pentru încălcare a indus risc sistemic sau a afectat încrederea în sistemul financiar; b) măsura în care, prin acțiunile întreprinse sau inacțiunile sale, prestatorul nebancaar a cauzat prejudicii utilizatorilor serviciilor de plată;”.</p> <p>Totuși, nu este clar cum se determină măsura la care se face referire în punctul 46 (e.g. limite, nivele etc.). Totodată, din redacția punctului nu reiese clar care urmează a fi natura prejudiciilor cauzate utilizatorilor serviciilor de plată (e.g. materiale, morale).</p>	
	Ministerul Justiției	La pct. 46, propunem examinarea oportunității substituirii cuvintelor „sistemul financiar” (spre exemplu, cu cuvintele „serviciile de plată nebancaară”).	Se acceptă Au fost substituite cuvintele „sistemul financiar” cu cuvintele „piața prestatorilor nebancaari”.
Pct.47. La stabilirea concretă a sancțiunii se analizează, în măsura în care acestea se pot determina, următoarele criterii: a) circumstanțele în care s-a comis încălcarea; b) modul și mijloacele de comitere a încălcării constatate; c) scopul urmărit; d) impactul încălcării asupra activității prestatorului nebancaar sau sistemului de plăți în ansamblu; e) alte considerente de oportunitate, evaluări și analize referitoare la încălcările constatate care pot fi utile la luarea deciziei de sancționare;	“AmCham” Moldova	<p>Potrivit art. 47, lit. e) din regulamentul, „La stabilirea concretă a sancțiunii se analizează, în măsura în care acestea se pot determina, următoarele criterii: [...] alte considerente de oportunitate, evaluări și analize referitoare la încălcările constatate care pot fi utile la luarea deciziei de sancționare;”.</p> <p>Astfel, nu este clar ce se are în vedere prin „considerente de oportunitate” – oportunitatea săvârșirii încălcării sau oportunitatea aplicării sancțiunii?</p> <p>De asemenea, nu se înțelege ce se are în vedere prin „evaluările și analizele referitoare la încălcările constatate care pot fi utile la luarea deciziei de sancționare;” și cum respectivele criterii vor putea contribui la stabilirea concretă a sancțiunii.</p>	Se acceptă

<p>f) numărul, frecvența, natura sancțiunilor și valoarea amenzilor aplicate prestatorului nebancaar / administratorului pentru încălcare în ultimii 3 ani, raportat la momentul realizării analizei;</p> <p>g) circumstanțele agravante și/sau circumstanțele atenuante.</p>			
<p>Pct. 48. Circumstanțe agravante, pot fi:</p> <p>a) continuarea sau repetarea unei încălcări identice sau similare pentru care Banca Națională a Moldovei a aplicat anterior sancțiune, fiind considerată repetată încălcarea comisă în decursul a 2 ani de la data de constatare a aceluiași tip de încălcare;</p> <p>b) nefurnizarea informațiilor solicitate de Banca Națională a Moldovei sau furnizarea de o manieră inexactă ori incompletă sau orice încercare de a determina astfel de atitudini;</p> <p>c) săvârșirea încălcării cu intenție sau în cunoștință de cauză.</p>	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propunem excluderea sintagmei „pot fi”.</p> <p>Comentarii</p> <p>Având în vedere că, circumstanțele agravante pot determina agravarea faptei și a mărimii sancțiunii, propunem excluderea sintagmei „pot fi”, circumstanțele urmând a fi prevăzute în mod limitativ. Cu titlu de exemplu, art. 77 din Codul penal și art. 43 din Codul contravențional stabilesc în mod exhaustiv circumstanțele agravante, legile nelimitând doar cazurile care pot fi considerate circumstanțe atenuante.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A fost exclus punctul referitor la circumstanțele agravante.</p>
<p>Pct. 48. Circumstanțe agravante, pot fi:</p> <p>c) săvârșirea încălcării cu intenție sau în cunoștință de cauză.</p>	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propunem excluderea textului „în cunoștință de cauză” din cadrul punctului 48, litera c).</p> <p>Comentarii</p> <p>Menționăm caracterul neclar al sintagmei „în cunoștință de cauză”, or legea civilă, penală și contravențională, cunosc două forme ale vinovăției – intenția sau imprudența. În lipsa unei delimitări clare între respectivele forme ale vinovăției, propunem excluderea textului „în cunoștință de cauză”.</p>	
<p>Pct 49. Circumstanțe atenuante, pot fi:</p> <p>a) colaborarea cu Banca Națională a Moldovei în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor în care s-a comis încălcarea, precum și a măsurilor de remediere întreprinse;</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct. 49, opinăm că este defectuos de a stabili exhaustiv circumstanțele atenuante ce se iau în considerare la stabilirea sancțiunii (a se vedea art. 42 alin. (2) din <i>Codul contravențional</i>, art. 76 alin. (2) din <i>Codul penal</i>), din care cauză propunem revizuirea acestui punct.</p>	<p>Se accepta</p> <p>A fost exclus punctul referitor la circumstanțele atenuante.</p>

<p>b) alte împrejurări care demonstrează voința subiectului de a facilita examinarea încălcărilor depistate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv înștiințarea de bunăvoie referitor la încălcările săvârșite;</p> <p>c) circumstanțele personale și reale ale săvârșirii faptei și conduita făptuitorului;</p> <p>d) încălcarea pentru prima dată a prevederilor legislației.</p>			
<p>Pct.50. Banca Națională a Moldovei are dreptul să aplice sancțiunea privind suspendarea licenței (activității) pe un termen de la o lună până la 6 luni (art.99 alin.(3) lit. c) din Legea nr. 114) în următoarele cazuri:</p> <p>a) săvârșirea repetată în decurs de 2 ani a încălcărilor prevăzute la pct.43;</p> <p>b) prestatorul nebanancar a fost anterior avertizat și/sau i s-au aplicat orice alt fel de sancțiuni pentru încălcări admise;</p> <p>c) prejudicierea prin acțiunile sale a utilizatorilor serviciilor de plată;</p> <p>d) nu a respectat prescripțiile emise de către Banca Națională a Moldovei.</p>	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propunem revizuirea prevederii de la punctul 50, litera a).</p> <p>Comentarii Având în vedere caracterul aspru al sancțiunii de suspendare a licenței și a repercusiunilor acesteia asupra activității prestatorilor nebanncari, propunem revizuirea prevederii de la punctul 50, litera a).</p> <p>Menționăm că punctul 43, la care se face referire în punctul 50, stabilește 11 încălcări, săvârșirea repetată a căroră poate atrage aplicarea sancțiunii suspendării licenței.</p> <p>În acest sens, considerăm că respectiva sancțiune urmează a se aplica pentru săvârșirea unor încălcări grave și limitativ prevăzute.</p> <p>Or, cu titlu de exemplu, considerăm inechitabilă posibila atragerea la răspundere pentru săvârșirea repetată în decurs de 2 ani a încălcărilor prevăzute la punctul 43 lit. h) (nerespectarea cerințelor de păstrare a informațiilor), sau după caz, lit. i) (neinformarea Băncii Naționale a Moldovei despre modificările datelor din documentele anexate la declarația de eliberare a licenței).</p>	<p>Comentariu A fost exclus punctul referitor la suspendarea licenței.</p>

<p>Pct. 50. b) prestatorul nebanca a fost anterior avertizat și/sau i s-au aplicat orice alt fel de sancțiuni pentru încălcări admise;</p>	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propunem excluderea punctului 50, litera b) Comentarii Considerăm că prevederile punctului 50, litera b), parțial, dublează prevederile punctului 50, litera a). De asemenea, considerăm că sancțiunea suspendării licenței pentru săvârșirea repetată a oricăror încălcări, este disproporționată și neargumentată, autorii neaducând argumente care ar fundamenta și ar analiza în prealabil efectele unei asemenea soluții propuse.</p> <p>Avem convingerea că respectivul punct nu ține cont de cerințele art. 103 alin. (1) din Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, care a fost transpusă în legislația națională și care prevede că „Statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dreptului intern de transpunere a prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a asigura punerea în aplicare a acestora. Sancțiunile respective sunt eficace, proporționale și disuasive.”.</p>	
<p>Pct. 50. c) prejudicierea prin acțiunile sale a utilizatorilor serviciilor de plată;</p>	<p>“AmCham” Moldova</p>	<p>Propune revizuirea punctului 50 litera c), din cauza caracterul neclar și a posibilelor interpretări neuniforme.</p> <p>Comentarii Potrivit punctului 50 litera c) din regulament, „Banca Națională a Moldovei are dreptul să aplice sancțiunea privind suspendarea licenței (activității) pe un termen de la o lună până la 6 luni (art.99 alin.(3) lit. c) din Legea nr. 114) în următoarele cazuri: [...] c) prejudicierea prin acțiunile sale a utilizatorilor serviciilor de plată;”.</p> <p>Considerăm că respectiva normă creează riscul interpretării extensive defavorabile și aplicării neuniforme a prevederilor acesteia.</p> <p>Din analiza dispoziției normei, se înțelege că orice prejudiciere a utilizatorilor serviciilor de plată, indiferent de caracter (moral, material) și mărime (cuantificarea bănească), va putea atrage suspendarea licenței.</p>	

			Redacția articolului 50 litera c) nu ține cont de criteriile calității legii – previzibilitate și claritate, putând contribui la aplicarea neuniformă și arbitrară a prevederilor regulamentului, urmând a fi revizuită sau exclusă.	
Pct. 51. Banca Națională a Moldovei poate retrage licența eliberată prestatorului nebanca (art. 99 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 114) pentru: e) solicitarea retragerii licenței sau renunțarea expres la aceasta ori încetarea desfășurării activității pe o perioadă mai mare de 6 luni;	“AmCham” Moldova		Propunem excluderea punctului 51 lit. e), având în vedere că fapta descrisă nu constituie o încălcare, ci o solicitare expresă a prestatorului nebanca, prestatorul nefiind pasibil de sancțiune.	Se acceptă
Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE 56. Informația cuprinsă în documentele întocmite de către Banca Națională a Moldovei la organizarea, efectuarea controlului și perfectarea rezultatelor controlului pe teren reprezintă informația cu acces limitat, determinată astfel și supusă protecției în conformitate cu legislația în vigoare. Inspectorii BNM și alte persoane care au acces la această informație vor respecta cerințele legislației cu privire la prelucrarea, transmiterea, evidența, păstrarea informației cu acces limitat la utilizarea, în cadrul controlului sau la examinarea rezultatelor acestuia, a mijloacelor tehnice (inclusiv calculatoarelor, purtătorilor electronici de informație, aparatelor de multiplicat, scannerelor, telefoanelor, altui echipament).	Ministerul Justiției		La pct. 56, atenționăm că, un capitol nu poate fi alcătuit dintr-un singur punct (a se vedea art. 53 din <i>Legea nr. 100/2017</i>). De asemenea, denumirea capitolului VI contravine Legii menționate supra, or dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ (a se vedea art. 47). Dispozițiile finale ale unui act normativ subordonat legii se includ în partea dispozitivă. În speță, pct. 56 reglementează statutul informației cuprinse în documentele întocmite de către Banca Națională a Moldovei la organizarea, efectuarea controlului și perfectarea rezultatelor controlului pe teren și obligațiile inspectorilor și ale altor persoane ce au acces la această informație și nu conține dispoziții finale.	Se acceptă